

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT EULENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanfóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség: **Csendes-utca TÓTH-féle ház.**

Kiadóhivatal: **Csendes-utca, OLÁH-féle ház.**

Apponyi Albert gróf jászberényi beszéde.

(Vége.)

Ez az, a mi engem ma az én tisztelt elvtársaimmal együtt, kik önöknek körébe engem kisérni szivesek voltak s önök körében képviselik az egész pártot; ez az, a mi engem a tizenegyet elvezett mandátum daczára, ugyanarra a nyugodtságra, hivatásunknak, s legyen szabad mondanom, hivatásomnak ugyanazon tudatára és ugyanazon megtörhetlen előzérte jogosít fel, mint a minővel bírnék, ha tizenegyet képviselői mandátummal többlet nyertünk volna. (Élénk tetszés.)

Mert nem a mai parlamenti számarányok határoznak, hanem az előttünk álló megoldást parancsoló lét-kérdések eldöntése. (Élénk helyeslés.) És érzem magunkban azt az erőt, érzem alattunk azon talajt, hogy ha a kormány ezen kérdéseknek megoldására nem képes, megvan az erkölcsi támasz arra, hogy ezen kérdések megoldására mi vállalkozzunk azok segítségével, kik ezen kérdésekben hozzánk csatlakozni fognak. (Hosszan tartó élénk helyeslés és éljenzés.)

És azért is állok oly nyugodt önértéssel önök és az egész ország előtt, mert szemben azzal az Európaszerte a kormányának szolgálatában álló tollak által terjesztett hazugsággal, hogy pártunknak nincs programja, hogy pártunknak nincsenek elvi irányai, hogy pártunk csak személyes politika az, hogy csupa gyűlölködés, irigység, hűség, egyéni nagyravágás képezi létalpját, ezzel szemben annyiszor, a mennyiszor ezen hazugság felénk hangzik, ismételné fogom, hogy az országunk mostani nagy nehézségeivel és bajaival szemben egyedül a mi pártunk az, mely határozott irányain, határozott programmal, kifejtett kormányzati eszmeikkel és konszolidált benső egységgel bír. (Élénk helyeslés.)

Ezen választási harez alatt a kormány arról, hogy mi után akarja a nagy részben általa okozott bajokat orvosolni, nagy bölcsen hallgatott. Egyetlenegy nyilatkozatot sem hallottunk tőle ebben az irányban. A kormány zsrnalisztikai képviselői a választásokról szólna most dugdosák össze fejüket s keresik a módokat, hogy mit fognak csinálni azzal a nagy többséggel, melyet a választók a kormányának adtak.

Ezzel szemben itt Jászberény városában nyugodtan hivatkozhatom önökre, hogy én minden fenforgó kérdésre

névze megjelöltem az orvoslást, melyet pártunk helyesnek és ezárvezetőnek vél.

A pénzügyekre névze kijelöltem a takarékoságnak azon módjait, melyeket követnünk kell. Megmondtam, hogy kérelhetetlenül ki kell nyessnünk minden fényűzési, minden hűség, minden szűnkurát tartalmazó kiadást. Majd meglátjuk, a kormány ezen a téren mit fog tenni; majd meglátjuk, nem dob-e újra a trieszti Lloydnak oda százezerket évi szubvenzió gyanánt, a miből az országnak semmi haszna nincs. Majd meglátjuk, tovább folytatja-e az országház építést, fentartja-e az új nyugdíjazási törvényeket, vagy kijózanodva, ráter-e a józan takarékoság ösvényére.

Megmutattam azon jövedelmi forrásokat, melyeket meg kell nyitni, melyeket azonban csak bátor kezzel lehet megnyitni és nem csüggedeg, reszkető kezekkel, melyek minden összeütöközéstől félnek, midőn ezáltal hatalmi érdekeiket fenyegetve látják. (Igaz! Ugy van!)

Megmutattam önöknek az ország közigazgatási szervezetének azon képét, mely által és csakis ez által hazánkat valóban az európai országok sorába bevezethetjük.

Megmutattam az igazságügyi reform azon irányait, melyek által az 1868-ban megkezdett nagy épületet az eredeti helyes intenziók szerint kiépíthetjük; és rá mutattam azon kormányzati szelleme, mely röviden abba foglalható össze, hogy nem a hatalmon lévő pártnak, hanem a hazának tett szolgálatokat kell jutalmazni; (Élénk helyeslés.) nem a hatalmon lévő párt ellen, hanem a haza ellen elkövetett vétségeket kell megbüntetni. (Zajos helyeslés.)

Ezekre, t. választópolgárok, rámutattam. Ezek a mi zászlóinkra fel vannak írva és én legalább nem hallottam más eszméket, melyek a kibontakozásra a legkisebb utmutást foglalnak magukban.

A függetlenségi pártnak programja tartalmazhatja egy messze jövőnek álmai: de nem tartalmazhatja a jelen idő égető szükségleteinek megoldását. (Igaz! Ugy van!) szükség van e pártra, elismerem, az országgyűlésen, hogy a nemzet messzebb menő aspirációit, évek hosszú sora mulva talán teljesíthető öhajait képviselve. Mi pedig ott leszünk a nemzet élő lelkiismerete gyanánt, mely figyelmeztet a jelen idő nem mellőzhető kötelességeire és feladataira. (Élénk helyeslés és hosszan tartó tetszés.)

Mi azok leszünk, kiknek követelményeivel szemben nem lehet azt mondani: szép álmok, de kivihetetlen

valóságok; mert mi nem engedjük meg magunknak az álmozást. Mi a hazafiai szív által fölmelegített, de általa félrevezetettmi nem engedett rideg ész parancsszava szerint kijelöltük azt, mit tenni kell. — de lehet is, csak akarni kell. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Ezt a hivatást törhetlen erővel teljesítjük és teljesíteni fogjuk a jövő országgyűlésen teljes odaadással és teljes objektívítással azon tudatban, hogy vagy a jelenlegi kormány fog a gyökeres kormányzati rendszerváltoztatás terére lépni és a nemzeti létkérdésekben megoldást találni; — a mit nem hiszünk, de a miben szívesen megnyugszunk, ha hitünk ellenére megtörténik; vagy a nemzeti létfenntartás követelményei erősebbek lesznek a kormány parlamenti hatalmánál, a mikor azután a reánk váró feladatok minket készen fognak találni. (Hosszan tartó zajos helyeslés és szűnni nem akaró éljenzés.)

És azért azon tiszteltreméltó elvtársaink, akik ezen választásnál sikertelen küzdelmet vívtak, meg lehetnek nyugodva és számíthatnak ránk, hogy azok az eszmék, melyeknek zászlaja alatt küzdve, ők hivatásuk teljesítésétől egyidejűre eltek, tovább képviselhetni fognak. (Zajos helyeslés.)

De valamint ők számíthatnak ránk, úgy mi is számíthatunk rajtuk, hogy ők csüggedés és lankadás nélkül fen fogják tartani és terjesztini a maguk körében eszméinket és pártunk elveit: terjesztini fogják a független hazafiai önértéknek és önzetlen politikai gondolkodásnak szellemét, hogy tántoríthatlan hívei fognak maradni azon pártunk, melynek hivatásáról, melynek szükségességéről, melynek életképességéről sola annyira meggyőződve nem voltam mint ma, midőn az ellene összeesküdött hatalom összes eszközeinek nem sikerült azt elérni, a miről álmoztak, hogy ezen pártot cselekvési képességeinek feltételeitől megfoszthatják. (Hosszan tartó zajos tetszésnyilatkozat.)

Ez az, a mit a jelenlegi alkalommal önöknek elmondani szükségesnek láttam; és nem csak önöknek, de hazánk bármely részében lakó elvtársainknak, valamint becsület és egyenes lelkű ellenfeleinknek is, — mindazoknak, kik bár ragaszkodnak egyszer elfoglalt pártállásukhoz, él hitem, csak addig ragaszkodnak hozzá, míg ők maguk is meg nem győződtek arról, hogy ezen pártállás összeférhetetlen hazánk magasabb érdekeivel. (Zajos helyeslés és tetszés.)

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Ibolya — kis leány.

Ibolyát tűzött a kis leány keblére
S gyűnyűben ragyogott szép szemének fénye,
Duzzadó ajkát hozzájómra lágyan,
S elmerült a lelke édes illatában.
Ugy tetszett ez nekem, andaloga néztem.
Ibolya, kis leány — összellik szépen:
Az Ibolya tükön nyílik, ömágának,
S a kis lány nem tudja, hogy jól állt arcának.

GÁRDONYI.

Két ifju szerelme.

— Bezzaly, —
Irta: Balla Kálmán.

„Irénekim jöjj be, vendégek érkeztek“ — e szavakkal hívta be Kárpátiné leányát, egy 17 éves életvidor hajadont.

Irén kiváncsian szabadlanya hívására, de mikor az ajtóhoz ért, meglepve állt meg egy percze, mert a szobában két ifjut pillantott meg, akiket nem ismert. — A fiatal vendégek előkezényen mentek a leányka elé, kinek zavarán gyönyörködni látszottak.

Az egyik, egy alig 20 éves gyermekes arcu szöke ifjus szintén meglátszott, hogy a leányka megjelenése megzavarta — mert tetőváza nyújtotta kezét köszöntésre. De az idősebbnek látszó ifju, egy tapasztalt világi modorával ment a leányka elé s annak kezét adván, oly modorban vezette a társalgást, hogy néhány percze mulva az első benyomás zavarai le voltak küzdve, s a legélénkebb társalgás fejlődött ki.

Midőn a látogatók eltávoztak a leányka oly elragadtatással beszélt a két barától, hogy anyja — mint tapasztalt nő — rögtön észre vette, hogy itt valamelyik a két ifju közül nagyon is mélyen tekintet Irénke szemébe.

Az első látogatást több is követte, de ezentúl a mi két barátunk mindig külön külön jelent meg Kárpátinél. Szóval rövid idő mulva, a legelkeseredettebb vetélytársak lettek.

Iréne — esodálatos s csak is a nőknél tapasztalható tapintattal tudta előtök érzelmeit elrejteti, annyira, hogy még édes anyja sem tudta magát tájékozni leánya érzelmei felől.

Ez nem maradhatott mindig így, egy váratlan esemény a mi Irénkém titkát is napfényre hozta. Az egyik barátunk Jenő ugyan is jókés volt, az idősebb — kit nevezünk itt Lajosnak, — hivatalnok, s megessett rajta az a tréfa, hogy egy szép napon azon vette magát észre, hogy más helységbe lett áthelyezve s el kellett távoznia onnan, ahol anyai boldog perezet töltött.

Lajosra ez roppant leverőleg hatott, mert érezte, hogy menyőnyire szereti Irént; anélkül, hogy csak távozlól is tudta volna, hogy Irén iránta vonzódik-e, vagy nem, épen olyan közönyösen veszi-e távozását, mint bárki másét?

Midőn Lajos Irénkéék háza előtt megjelent s elmondta, hogy távoznia kell, Irén nem mutatta, hogy a bír mily benyomást gyakorolt rá, de midőn Lajos távozott, elvesztette minden önuralmát. Egy fiatal szív minden szerelmével járult a szegény jó anyá elé, ki midőn e kétségbeesést látta, megjött. Meggyőződött, hogy itt nem egy felesletes s fiatal lányknál nem ritkán előforduló pillanatnyi benyomásról, hanem egy életre kiható érzelmről van szó, a melytől szép leányának jövő boldogsága függ.

A búcsúszót felesleges lenne leírnom, elég, hogy Lajos bevallotta Irénkének szerelmét, s habár nehezképe esett a válás, beletnyugodtak, mert tudták, hogy az nem örökre lesz, s ha ritkábban is, de annál boldogabb perezetek fognak együtt tölteni: hisz tudták, hogy egymást szeretik s ez elég volt, hogy még a válás perceit is megkönnyítse a boldog tudat.

Jenő, ki szintén rajongott Irénért, nem tudott örömeiben hová lenni, mikor megtudta, hogy Lajos távozni fog körükből. Föltette magában, hogy a lánykát megfogja figyelni, vajjon minő benyomással van rá Lajos távozásá? Mikor látta, hogy Irénkém semmi féle izgatottságot nem vesz észre, egészen megnyugodott, mert

abban a hitben élt, hogy most bő alkalma fog nyitni a leányka szívét megnyerni s ő lesz a boldog, a kit Irénke szeretni fog, s ezen önműtással némilleg boldognak érezte magát.

Mily boldog is a tapasztalatlan ifju, mindent aranyos színben lát, a remény senkit sem kísér oly állhatatosan mint őt; az ideálnak egy tekintete, vagy egy szives szava, a melylyel talán a legidegesebb ember is részesülhet, őt kimondhatatlan boldoggá teszi s oly álmokba ringatja, a min egy tapasztalt s a világot ismerő ember nevetne, vagy számba se venne!

Igy volt Jenő is. Napokat töltött Irénke mellett, anélkül, hogy egy lépéssel is közelebb ért volna ezélfájhoz, ő csak azt érezte, hogy Irént imádjá, érezte, hogy ha a leányka Lajosról beszél, az neki fájdalmat okoz; de hogy a társalgás meg ne akadjon, ő maga említette fel vetélytársa nevét, mert észre vette, hogy a leányka rendszeren vidámabb lesz.

Anyi bátorsága nem volt, hogy Irénke érzelmeiről beszéljen, mert félt, ha a leányka azt mondaná, hogy nem őt szereti, mivel Lajos az, ki minden vonalmát bírja, eszt vesztené.

Ha mulatságba mentek s Irénkel táncolhatott boldog volt, ha Irén másulást tánczolt ő szomorúan nézte a tánczókat, elmerengett magában; azt sem tudta tulajdonképpen, kire vagy mire gondol, egész világa a leánykában összpontosult: az ő számára Irén nevével kezdődött s azzal végződött az élet. Jól esett neki, ha Irénkének sziveséget tehetett, mert bármily csekély szolgálat által közelebb érezte magát a leánykához.

Irén érezte, hogy Jenő szereti, hogy annak érzelme több a barátságnál vagy a nőket megillító udvariasságnál, de annyira gyöngődött, hogy félt Jenőnek bánatot okozni, az által, ha megmondja, hogy szive már nem szabad, s hogy az ő számára barátságúnál egyebet nem biztosíthat.

Az idő telt, s ők mindig a régi ben voltak. De nézzük, mi lett ezáltal Lajosjal?

Midőn új helyére érkezett, elődjének fiatal gyökért találta ott. Eleinte a monyecke semmi befolyást sem gyakorolt rá. Ha hivatalos teendőit elvégzte s szórakozni akart: vagy régi állomá-

És most még egyszer visszatérek önkökhöz és még egyszer hálat monok önöknek azért, hogy ezen nehéz küzdelemben önk rendíthetetlen ragaszkodásában erős talajt értek lábaim alatt, melyről azt, a mit mondtam június 5-én itt önök körében, most ismétlehetem, mert önk igazolták ez alkalommal is, hogy minden inoghat körülöttem, de Jászberény városának választó közönsége meg nem inog, meg nem tántorodik. (Szűnni nem akaró zajos éljenzés. Felkiáltások: Igaz! Ugy van!)

Megbeszélhetem kinek ez egy oly politikusa, ki a hatalom eszközeivel nem dicsőkedhetik és azokat, ha közében volnának is. — és ezt jegyezzék meg maguknak és vegyen tudomást róla mindenki, hogy így kimondtam — politikai pártzölókra felhasználni sohasem fogna: (Elénk helyeslés és tetszés.) aki nem dicsőkedhetik, de nem is volna ezzel mit dicsőkedni. — teljesíthetlen ígéreteknek és a nép elámitásának nemeltem eszközeivel. (Zajos helyeslés és tetszés.)

Minket egyvőre kapesol az együttesen átértett igazság. (Elénk éljenzés.) És éppen azért, mert ez a kapesolat az igazságon és nem erőszakon, sem aljas eszközön, sem ámitáson nem alapul, éppen azért ez a kapesolat tartós és felbonthatatlan. (Hosszan tartó viharos éljenzés.)

Még egyszer hálat monok önöknek az újból kezembe adott mandátumért. Hogy minő sikerrel fogom az azzal járó tisztséget gyakorolni, azt nem tudom; de annyit tudok, hogy öt év múlva épp oly nyugodt lelkiismerettel fogom azt önöknek visszaadhatni, amily nyugodt lelkiismerettel és a mily bátor önértzellemmel veszem azt most át önök kezeiből. (Szűnni nem akaró viharos éljenzés és hosszan tartó zajos tetszés nyilatkozatok.)

Détután 1 órakor diszlokoma volt a megyeház nagytermében, melyen Jászberény közönségének színe-java jelent meg.

Az első pohárköszöntőt Apponyi Albert gr. mondotta ő felségére a királyná. Elefánthy Sándor Apponyi Albert grófra emelte poharát. Takátsy ügyvéd a mérsékelt ellenzékot éllette. Konecz Menyhért Hodossy Imrérre emelt poharát, mire Hodossy zajos éljenzéssel fogadott felvilanyozó beszédrel válaszolt. Elefánthy Sándor polgármestert éltevet. Apponyi Albert gr. nagy lelkesedéssel keltett toasztaban Jászberény városát köszöntötte fel. Konecz ügyvéd Grünwald Bélát és Abrányi Kornélt éllette, mire Grünwald Béla szellemes pohárköszöntőben Jászberény városa hölgyeire emelt poharát. Törőcsik József apátplébános Bolgár Ferencz képviselőt, mint a közjogi alapon álló ellenzék katonai szakfírlát éllette, mire Bolgár Ferencz tetszéssel fogadott beszédben válaszolt. Barka tanár a mérsékelt ellenzék sajtóját üdvözölte. Apponyi Albert gr. pedig még egyszer kifejezte köszönetét Jászberény városának hölgyei iránt, kik őt oly gyengéd meglepetésben részesítették.

Apponyi Albert gróf még az nap este visszatért képviselőtársaival a fővárosba.

Értesítők.

— **A budapesti kereskedelmi akadémián** harminczedik évi jelentése. Közli dr. Ghezy Géza igazgató. Bevezetőül Weisz Barnát Ferenczot, a kereskedelmi akadémiá 25 évi elnököt mutatja be, kinek arczképét igen szép fénykép-lenyomatban közli. A tartalomról fölémlítjük Erdélyi J. Jenőnek „A levegőről, különös tekintettel az iskolákra” című nagy gondolat irt dolgozatát. Tanított 25 tanár, oktatást nyert 462 növendék.

sára ment, hogy Irént láthassa, vagy ha odahaza volt, akkor meg mindig Irénről ábrándozott.

De végre is, lassankint megkezdte szokni új helyét s ettől kezdve ritkábban ment át régi székelyére. Rövid idő múlva már nagyon ritka vendég volt Kárpátiék házában.

Irén nem is vette volna észre, hogy Lajoslátogatásai ritkábbak, ha őt erre maga Lajos nem figyelmezteti, mert gyermeki egyszerűségében nem gondolt egybeire, minthogy Lajos új állomásán annyira el van foglalva, hogy még őt is kénytelen elhanyagolni, de mikor másoknak is föltűnt Lajos elmaradása sőt még a kávéenikék is, kik Irén mamájához ellátogattak, azt süttögték, hogy Lajos elmaradása a szép öszvegyért történik, Irénkén oly mérvű nyugtalanság és izgatottság vett erőt, hogy egészsége napról-napra hanyatlott, s e miatt ágyba is került.

Szegény Kárpátiék láta, hogy gyermeke veszelében fogor, Leánya állapotról rögtön értesítette Lajost, aki a bajról értesülve azonnal kocsira ült, s sebes vágatva haladt a beteg látogatására. Alig hitt szemeknek, mikor a nemrég még viruló szímben levő leánykát beest arczok, sápadtan találta beteg ágyában.

Irénke kérdőleg nyujtotta lázból remegő kezét Lajos felé, mint az ifjú görösesen ragadott meg, s csókokkal halmozott el. A viszontlátás mindkettőjükre fájdalommal volt s a kőnyök alig engedtek őket szülőhöz jutni. Végre Irén legyőzött izgatottságát megfogta Lajos kezét s annak szemé közé nézve mondá: „Édes Lajosom, azt hittem, már engem nem is szeretsz, s rólam egészen elfeledkezél.”

Lajosra súlyos vádként nehezedtek a leányka szavai. Most érezte mily nagyot vétett ellene, midőn az öszvegynek udvarolgatva őt majdnem elfeledte.

Megfogadta magában, ha Irén még egyszer felgyógyul soha sem fogja többé még gondolatban sem szomorítani.

Szegény Lajos! Nem ismerte a női szerelmet, s nem tudta, hogy az, ha egyszer megszeheztek, elvérezik a fájdalomtól. Egy megcsalt leányt csakis egy megtört virággal lehet összehasonlítani: az is, ez is elhervad, ha megszeheztek.

— **Az újdíedei kir.** kath. magyar főgymnasium tudósítványa. Közvetési Frank István igazgató. Első sorban jelentést tesz a főgymnasiummal kapcsolatos táj- és nevelő intézetről. Moser Józseffel közli a „Menyegzői szertartások és szokások a régi romaiknál” című s nem csak a tanulóira hasznos, hanem a közönségnek is bizonyára érdekes művet. Miközött az intézetben 13 tanár és 5 hivatkozott. Összesen volt 222 tanulója. Frettségire jelentkezett 9, irásbeli vizsgalattott 9, szóbeli 8, jelesen érettnék nyilatkoztattott 1, jól érettnék 1 és egyszerűen érettnék 5.

Megyei s helyi hírek.

* **Személyi hír.** Verőcei gr. Pejaesvics Miklós lovassági tábornok, a 4-ik hadtest parancsnoka, báró Edelsheim Gyulay utódja, f. hó 5-én este városunkba érkezett. Tisztelettel a „Vadász-kürt” szálló kertj helyiségében az összes tisztikar öszvegyülekezett, s miután a főhadparancsnok ur minden fogadtatást mellőzni kívánt, itt várta be megérkezett. F. hó 6-án reggeli 1/2 órákor a nagy gyakorló terezen szentelt tartott, s megelődösét fejezte ki a tisztikarnak.

* **Szabadka** szab. kir. városa az árvízkárosultak javára 500 forint adományozott.

* **Hymen.** Paresetich Vince újdíedei gym. tanár f. évi június 30-án esküdött örök hűséget Simonyi Ida kisasszonynak.

* **Áthelyezések.** Sapka Jeromos zirci apát a bajai gymnasium kegyura Bajáról Agb Timot, Kálmán Kolos és Molnár Samuel z. e. r. áldozatokat más intézetbe áthelyezték, helyüköt Bajára Czövek Frigyes, Becker Vilmos, Praeser Albert z. e. r. áldozatokat rendelte ki.

* **Az adóemelések.** A kormány által tervezett adóemelések dolgában eláml egyet-mást a „Pester Lloyd,” mely mult hofi vezérénekében a következőket írja: A pénzügyminiszter csak az indirekt adók felhasználásából, az illethekekből, a fogyasztási adókból, különösen a lusból, a dohányopolium nagyobb kizsákmányolásából és végül a szeszadóból várhat több jövedelmet. Csakugyan azt remélik, hogy az illethekekből egy millióval, a fogyasztási adókból körülbelül két millióval, a dohányopoliumból mintegy három millióval és a szeszadóból vagy tíz millióval többet, tehát az eddigi jövedelennel összesen tizenhat millióval többet szereznek, hogy a költségvetést tizenhat millióval javítsák.

* **Közjegyzői helyettes.** A szegedi kir. közjegyzői kamara értesítette Baja város árvászköt, hogy szentiványi dr. Ivánovics Iván közjegyző jelöltet Milosevits Márton bajai kir. közjegyző urnak betegeség vagy távollét folytán beállható akadályoztatása esetére az 1886. évi VII. t. cz. 6. §a értelmében előzetesen bejelenteni helyettesnek kirendelte.

* **Az újdíedei selyemből** beváltási hivatal idén 38,000 forint fizetett ki. Jun. 30-ig az újdíedei felügyelőszék alá tartozó körül selyemtermesztőknek.

* **Középiskolai orvosok és egészségtanárok.** A vallás- és közoktatásügyi miniszternek szándéka lévén ez intézményt a rendelkezése alatt álló összes középiskolákban a jövő iskolai ével életbe léptetni, utasította az állami és királyi középiskolai igazgatóit, hogy a budapesti vagy kolozsvári egyetemen a tanfolyamot végzett és egészségtan tanári oklevélrel bíró a helybeli orvosok közül az alkalmazhatni kívánókat jelöljék ki és terjesszék fel.

* **A pósta** és távúda egyesítése, mint a fűvörös lapok írják, a legközelebbi napokban meg fog történni. A négy távúda-igazgatóság személyzeti szétosztását a kilencz postaigazgatóságnak megfelelően, a mi természetesen számos áthelyezést és nyugdíjazást fog magá után vonni. A postánál és távúdánál egyhúszéve közel másfél száz egyén fog nyugdíjaztatni. Az ide vonatkozó rendeletek valószínűleg már e hétfő folyamán ki fognak bocsáttatni.

* **A tankönyvek bírlatára** tárgyában a közoktatási miniszter újabb rendeletet adott ki. Részletesen megállapítja benne amaz újítás módozatát, hogy a középiskolai tankönyvek bírlatáról a közoktatási tanács ezentel díjat fog szedni. Erre nézve a miniszter elrendeli a következőket: Minden tanári kar, mely valamely középiskolai tan- vagy segédkönyv engedélyezése iránt előterjesztést kíván tenni, megelőzőleg az ország. közoktatási tanácsához 10 forint bírlatási díjjal tartozik beérkezni a könyvnek egy példányával. Ez összegről a tanács hivatalos nyugtát küld az illető intézet igazgatóságának, mely nyugta a vallás- és közoktatásügyi

miniszteriumhoz felterjesztendő engedélyezést kérő ügyiratokhoz csatolják. Az ország. közoktatási tanács a hozzá beérkező bírlati díjakról külön könyvet vezet s rólok övenként egybő átalányával együtt hivatalosan elszámol. Ha egy s ugyanazon könyvről többfelő küldetnek be bírlati díj, csak az először érkező fog a tanácsnál megtartatni, a későbbi érkezők oly értesítéssel fognak visszaküldetni, hogy az illeto könyv engedélyezését már más intézet kérte. Léonyelőleg nem változott új kiadású könyvekért, melyeket a tankönyvbírlati szabályzat értelmében a szerző vagy jogutoda felterjesztet, a bírlati díjnak fele fizetendő. Ha kiadókolt vagy magán felelők érkeznek valamely könyv bírlatára, azon ezebből, hogy az a tanútezetek könyvtárai számára beszerzésre vagy a tanártestületnek figyelmébe ajánlással, a közoktatási tanács a könyv megírására előtt fel fogja szőltatni a beküldött a bírlati díj felzetésére.

* **Hirdetmény.** A zombor-bezdáni műintak gyökeres helyreállítása alkalmával felhasználatlan maradt, s a vármegye önézéljára ki nem jelt, s az említett műnt egyes szakaszain idomban öszzerkötött kongo téglá-ananyag, valamint ugyanazon műnt mentő felő távúda öszlopok között jlesen pedig 1 307—306, — 2, 304—303, — 3, 303—302, — 4, 299—298, — 5, 298—297, — 6, 297—294, — 7, 296—295, — 8, 295—294, — többé kövőse rendetlen alakútk halmban elfekő s jobbra a mult és f. évek javítása alkalmából visszamaradt torott s illeto kongo téglahulladék a helyszínen nyilvános árverés útján fog eladatni. Amidőn ezen nyilvános szóbeli árverésnek határnapjain f. évi július hó 10-ik napjának (vasárnap) delután 2 óráig kitűzöm, egyidejűleg értesítetnek a venni szándékozók, miszerint a kérdéses anyag a föntbott említett módon mindenkor a legbottbott igérőnek azonnali készpénz fizetés mellet fog eladatni, az árverés a mondt időben, a nevezett műntnak Bezdán község alatt, vagyis a 307—306 távúda öszlopoktól veszi kezdetét, és ezen ponttól Bezdán felő számított irányban fog folytatattni, továbbá, hogy az egyes rakásokban felhalmozott kongo téglák mennyiség, valamint az egyes távúda öszlopok között fekvő hulladék anyag, csakis egyes rakásokban s illeto egyes távúda közöntök fog elárvereztetni, végül pedig, hogy az öklökben meghirdetett árverést Bezdán község két előjárósági tagjának és Novákovics István utmesternek közbenjöttével Schüsler Ferencz vármegyei utbiztos fogja megtartatni, ugyanekem kezébe lévén a vételár még pedig azonnal felzetendő. Zomborban, 1887. évi június hó 29-én. Alispán helyett: Karásson Gyula, főjegyző.

* **A lemondott polgármester.** Zenta városának polgármestere Gombos Gábor látván az ellene forduló nagy elégetlenségét, állásáról lemondott, a mit annak könyvében tehetett, mert előre ki volt már csinálva a terv, mely szerint „nem fogadják el” a lemondást. Szépen megjelölte ezt a „Zentai Ellenőr” egyik száma, midőn azt mondta többek között: „Ha nem tudunk, hogy existenciája függ a polgármesteri hivatalból, elhinnők. De így előre megmondjuk, hogy Gombos csak személyvesztést ezelő elkövetni, szüleg leköszön, de betelertelt minden mamelkáját, és általk magát megmarasztatja, nagy bankettet rendeztet és magát ünnepeletti. Erre kikürtölték, hogy azért marad tovább polgármester, mert a képviselőtestület nem éreszti. Ha azt hiszi, hogy ilyen fogást bebeszélhet reparálja, legyen neki az 5 ur gazdasza szerint. De minden józannal gondolkodó és bebeszélésen érző ember tudni fogja: hányat áttott az ország.” — Csakugyan igaznak bizonyultak ezen szavak, mert minden így történt. A m. hó 30-án megtartott közgyűlésen lemondását visszavonta.

* **Palics fűrdőből:** kímátatás f. é. június hó 23—30-ig terjedő időben a lefolyt héten Palicsban 940 vendég fordult meg. Kiadtak összesen 1549 fűrdőjegyet, ebből 61 a hideg fűrdőre volt. Derült és borus, hol ösös napok váltakoztak, közt a hét végén egyre melegebb és kollembes az időjárás: z. 24, 25, 27, 28-a egészen derült, 29-én ösös nap. Legnagyobb a meleg melege 26-án délben 28 fok C. szerint árnyékban, legalacsonyabb hőmérséklet 27-én reggel 14-2 fok. A tövz legmelegebb esütőkövön volt, amikor az az uszókhoz közelebb részekben 22 fokot mutatott. A barometren legnagyobb állást 758.3 mm. 30-án reggel jeleztünk, legalacsonyabbat 26-án délben (751.4 mm), mely után 3 órára roppant zivatar tört ki 168 mm-nyi esapadékkal. Az ozometert 5—6 közt igazodott. A reggeli térszeme kezdett ideje 6 órától 7-re tételtt át, mert úgy tapasztalattok, hogy a fűrdővendégek így nagyobb számban élvezik azt.

* **Uj postahivatal.** Prigl-Szent-Iván és Nádaly községében f. július 1-én postahivatal lépett életbe.

* **Kuthy Mihály** jankovcezi ügyvéd iróddját Bács-Almásra helyezte át.

Irén azok közé tartozott, a kik csak egyszer szeretnek, s ha akkor eszelődnek, bánatuk a sírba viszi őket. Irént tört szíve a halálba kergette. A szerelem boldoggá, hosszú életvé tehetta volna. Ő nem volt azok közül való, a kik úgy veszik az életet, a mint jón, hanem egy különös jelenség volt, nem csak szépségével és szellemével, de egész valójánál fogva. Az az ugynevezett légiesség egy pillanatra meg látszott rajta, s meg látszott az is, hogy az élet viharait nem fogja kibírni, hanem az első esapás után oda fog költözni, a hol jobb azoknak, a kik a szívvel nem szeretnek jätéket üzni, hanem egyedül a szerelemben találják fel boldogságukat.

Lajos megérkezése egy látszik jütökonyan hatott a betegre. A kör engedett, s jobballát lehetett reményleni. De pár nap múlva ismét rosszabbra fordult a betegség s a sorvadás — a nagy esapások e kísérője, — oly mértékben lépett fel, hogy a leány, kit Lajos ritkán hagyott el, rövid időn ltt hajtva a világot, a hol oly Leveseknek van megadva a boldogság, a hol mindenki a boldogságot öhajta elenyerni, s nagyon ritka azok száma, a kik még csak megelőző-désről is beszélhetnek.

Jenő, midőn hallotta, hogy Irén beteg, egy nap sem mulasztotta el, hogylétéről kérdezősködni, s midőn arról értesült, hogy baja grözvályatlan, megkérte Kárpátiat, engedje meg, hogy naponként meglátogathassa a leánykát.

Mily borzasztó napok voltak azok Jenőre, midőn megtudta, hogy Irént, a kit annyira imádozt, el fogja vesztelni. Nem merde előtte elmondani, mily fájdalommal áll ki, midőn rohamosan látja hervadni azt, kit szívesen váltott volna meg életével is, csak hogy ne lassa a sírba hanyatlni.

Órákig beszélgettek együtt. Irén mindig a jövőről ábrándozott. Elmondta, hogy fogznak majd együtt mulatni, táncolni mint azelőtt.

— De akkor ennek a rossz Lajosnak is többször kell majd átjönni hozzánk! — szokta mondani. S ha Jenőn még megessett, hogy erőt vett rajta a fájdalom, s egy köny a lányka kezére esett,

az esodálkozva kérdezte: mi baja? miért sír? — s ha erre azt felelte, hogy nehezeze van, hogy ifjú szép leányt ily soká betegzen látni, míg Irén vigasztalta:

— Ne busájonj!... Hisz nem soká leszek én beteg, s akkor amál jobban fognak ismerősem örvendeni, ha ismét egészségesnek láthatnak!

Szegény fia! Egészen kimerült a küzdelemben, s már sokszor maga is közel volt ahhoz, hogy ágyba kerüljön. Ejeit álmatlanul töltötte, s most még kevesebb bátorsága volt, mint azelőtt, hogy Irének tudomására adja, mennyire szereti. Pedig szegénynek ez is vigasz lett volna.

Irén már utolsó napjait élte. Irtozatos volt szegény Jenő szenvedése. Sokszor már közel volt az öngyilkossághoz. Egy ízben már esaknem végre és hajtotta szándékát, de az utolsó pillanatban mégis talált reményt. Hisz oly nehéz az életől megválni, mert a megsemmisülés gondolata visszarasztja a legkészségesbetöbb embert is szándékától.

Szörnyű lehet fiatalon meghalni! Az életet nem ismerve, — az emberek szerette, mindentől megválni, még gondoltnak is borzasztó.

Hogy fájt szíve, ha látta, hogy Lajos mennyivel boldogabb mint ő. Ez legalább bevallotta szerelmét, szerette volt, s bár súlyosan nehezedett rá az öntudat, hogy Irént el fogja vesztíteni legalább a jelenben élvezte boldogságát. Mert a leányka utolsó perezig benne találta fel mindenét, de ő neki sem maradt egybő vigasza, mint: — könyvei.

Midőn Irén kisenvedett, Jenő, a ki látta haldoklását, oda ment, kezét szoritott vele s így szőlt:

— Én is szerettem őt!
Könyvei megeredtek, kirohant, s a háznál többé senki sem látta őt. Harmadnap Irén sírján találták átűtt mellet, holtan.

Lajos pedig fél év múlva szép öszvegyt vezetett haza. — búfelejtősen.

nek a ezéltáblája lesz; egyik helyesli, a másik elítéli a lépést, mert tetszik tudni, ki tehet valamit, amire mindenki azt mondja, hogy jól van?!

— Igaz; de hát csakugyan olyan gazdag az a nő?
 — Mondják, hogy 50,000 frt készpénz hozományra van.
 — Aztán nyomorék? — mondta ön.
 — Azt is csak hallás után mondhatsz; azt mondják ugyanis, hogy pupos és kifejtetlen test alkátú.
 — Hát ezért ítélk el?
 — A nőt nem, azaz, hogy kérem mindegyiket, mert azt mondja a világ, hogy a fiatal doktor a pénzért veszi el, a lány meg erőszakolattik hozzá —
 — És mit gondolt ön? — kérde Galambos a pénzért.
 — Én is csak azt gondolom, amit a többség, hogy ez a házasság nem szereléből jön létre.
 — Igaz van; hát tudja meg, hogy én dr. Galambos vagyok p i orvos és Andornak a vőlegénynek egykori tanulóvársa és ma is jó barátja. Hallottam az eljegyzésről, és mindezekről, amiket itt ön is elmondott — — — mondja csak kérem, nem hallotta, hogy a fiatal ügyvéd már egyszer vőlegény volt?
 — De igenis hallottam, sőt maga dícsékedett mennyasszonyával ekkoriban itt a kaszinóban hja, persze akkor és — most — — nagy különbség!

— Miért?
 — Ha látta volna doktor ur akkoriban a vőlegényt, nem ismerne rá benne a mai vőlegényben. —
 — Miért? — kíváncsiaskodék Galambos.
 — Mert ma egészen más, mintha nem is az lenne. Akkor fűtyrészt, nevetgelt, tréfált, mindenkinek menyasszonyával dícsékedett, arczképét mutogatta, — — — ma meg áll látni és ha van is valami sürgős dolga, hogy az utcán végig kell mennie, földre szegezett tekintettel, sietve halad el mindenki előtt még csak rá se néz arra, ki mellette elmegy és köszön neki.
 — Szóval, akkor boldognak látszott, ma meg boldogtalanunk — vágott Galambos a bőbeszédű pénzér szávaiba.
 — No azt se mondhatnám egész biztosan, amint tetszik tudni már elmondtam, csak hallás után — — — igen, kérem szépen hallás után mondom, amit mondok — hebegé megzavarodva a pénzér, ki Galambos szavaira egyszerre megijedt, hogy tán sokat is mondott.

— Értem, értem és az előttem mondottak miatt ne legyen semmi aggodalma —
 — Hát amit mondtam, kérem szépen, csak hallás után —
 — No igen; nem felelős érte, hanem nem tudná nekem megmondani, miként beszélhetnék én minél előbb a vőlegényről?
 A pénzér megjéjt, hogy tán Galambos most elakarja őt árulni kiterőleg felelt sőt szilárdan felvette magában, hogy ezt meg fogja akadályozni.
 Így Galambos a tervével semmire se ment, sőt be kellett látnia, hogy a legnagyobb óvatosságra van szüksége, ha azt akarja, hogy idő előtt magát el ne árulja.
 — Küldje fel tehát hozzám a mindenest! — parancsolá ekkor kímért hangon a pénzérnek s ekkor háttat fordított neki.

A pénzér eltávozott és nem sokára ott állott helyette a mindenes.
 Galambos tintát, tollat kért, amit a mindenes gyorsan elő is hozott.
 — Tudja ön, hol lakik Fenyves ügyvéd ur? — kérde ekkor a mindenes.
 — Igenis tudom.
 — Egy kis levélkét visz hozzá és választ kér — utasítá őt Galambos, miközben névjegyet vett elő és arra a következő szavakat írta: „Ezélőt 1 órával érkeztem P rol és b. engedelmével fél óra múlva bátorodik tiszteletét tenni — Dr. Galambos.
 A mindenes a horíték alá és Fenyves ügyvéd nevére ezimzett névjegyet átvette és elszietett vele azt rendeltetési helyére juttatni.
 Galambos hanyagul leveté magát a pamplara és fejét tenyerén nyugtatva monologizált. „Tán sikerülmi fog, tán rábeszélhetem ha nem érteltem Nem! Ez nem vezet el céllhoz kár is volt elkezdeni . . . heveskedtem . . . valóban az ember előbb-nöbbsé idegessé lesz e kényes ügytől!“
 Féltek és alá-föl sétált a teremben, miatlant önelégülten mosolygott, ami azt látszék bizonyítani, hogy újabb és tán jobb tervek fogamzottak meg agyában.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.*)

Mattoni ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapesten (Budán)

Idény: május 1-től szeptember 30-ig

A gyógyhely forrásai ajánlhatók: a belek bántalmainál, alhasi és általános vérbőségénél, májbajoknál, aranyérnél tulságos elhízásnál, köszvényénél és női bajoknál.

Rendelő orvos: dr. BRUCK J. (vigadó-tér 1. sz.)
 Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő, fontos közlekedés a társasokosikon reggeli 5 órától kezdve. Állomási hely, Ferencz-József-tér, a régi Lloyd-épület közelében.

Tulajdonos: **Mattoni Henrik.**

* E rovat alatt közlötöket nem vállal felelőséget a szerk.

Felölös szerkesztő és kiadó-lap-tulajdonos:
DR. MOLNÁR GYULA.

Menet-rend.

Érvényes 1887. évi június hó 1-étől.

Budapest, Zimony, Belgrád.				
Állomások	502.	506.	504.	512.
	kel. expi	szem. v.	gyors v.	omn. v.
Budapest indulás	5.38	8.00	2.28	9.15*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.06*	5.00*
				508. szem. v.
" indulás	8.59	1.46	6.18*	6.15
Csantavér	—	2.29	—	6.42
Topolya	—	3.05	6.52*	7.97
Hegyes Feketehegy	—	3.42	7.11*	7.31
Verbász Kula	—	4.11	7.25*	7.54
Ó-Kér	—	4.39	7.41*	8.16
Kiszács	—	5.06	—	8.34
Ujvidék (vendéglő)	10.51	5.55	8.18*	9.06
Zimony érkezés	12.19	9.04*	9.53*	11.18
Belgrád érkezés	12.32	9.31*	10.10*	11.35

A Budapestről Belgrád felé közlekedő vonatknál az 512. számú vegyes vonat Szabadkától mint személyvonat közlekedik.

Belgrád, Zimony, Budapest.				
Állomások	501.	503.	513.	507.
	express	gyors v.	vegy. v.	szem. v.
Belgrád indulás	2.34*	5.35*	5.55*	5.16
Zimony indulás	2.48*	6.03*	6.30	5.48
Ujvidék	4.23*	7.44	9.54	8.12*
Kiszács	—	—	10.30	8.35*
Ó-Kér	—	8.15	10.57	8.54*
Verbász Kula	—	8.31	11.30	9.18*
Hegyes Feketehegy	—	8.45	11.55	9.37*
Topolya	—	9.04	12.36	10.05*
Csantavér	—	9.21	1.04	10.23*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
" indulás	6.10	9.53	2.25	11.22*
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50

A Zimonyból Budapest felé közlekedő 513. sz. vonat Szabadkától mint vegyes, onnét Budapestig mint személyvonat közlekedik, valamint az 507. sz. személyvonat Szabadkától mint vegyes vonat közlekedik Budapest felé.

Szabadka-Baja.		
Állomások	2512.	2502.
	vegy. v.	szem. v.
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Ósikeria	6.32	3.20
Bács-Almás	7.18	3.52
Bikity Borsód	8.02	4.26
Baja érkezés	8.52	5.02

Baja-Szabadka.		
Állomások	2501.	1511.
	szem. v.	vegy. v.
Baja indulás	10.26	6.50*
Bikity Borsód	11.05	7.51*
Bács-Almás	11.45	8.47*
Ósikeria	12.10	9.21*
Szabadka érkezés	12.40	10.00*

Szabadka-Eszék-Villány.			
Állomások	812.	804.	803
	vegy. v.	szem. v.	szem. v.
Szabadka (vendéglő) indulás	5.25*	2.10	6.40*
Tavankút	6.05	2.50	7.20*
Bajmók	6.33	3.21	7.49*
Nemes-Militics	7.24	4.10	8.42*
Zombor	8.05	4.53	9.27*
Prigl. Szt.-Iván	8.40	5.28	10.02*
Szánta	9.02	5.52	10.24*
Gombos (vendéglő)	9.21	6.11*	10.43*
Dálya	10.59	7.43*	12.02*
Bród érkezés	—	—	4.04*
Eszék	12.33	8.50*	4.21*
Villány	3.47	—	6.25*

Villány-Eszék-Szabadka.				
Állomások	803.	811.	801.	
	szem. v.	vegy. v.	szem. v.	
Villány indulás	—	1.04	9.20*	
Eszék	7.01	3.30	11.20*	
Bród érkezés	—	—	11.37*	
Dálya indulás	8.11	5.04	3.38*	
Gombos indulás	9.22	6.24*	5.08*	
Szánta	9.41	6.46*	5.29*	
Prigl. Szt.-Iván	10.01	7.09*	5.51*	
Zombor	10.42	8.10*	6.53	
Nemes-Militics	11.05	8.38*	7.21	
Bajmók	11.56	9.37*	8.16	
Tavankút	12.19	10.02*	8.40	
Szabadka érkezés	12.55	10.42*	9.19	

A 803. sz. vonat esatlakozik Szabadkán Budapest, Belgrád Baja és Szeged felé, a 811. és 801. vonat csupán Budapest felé.

Szabadka-Szeged					
Állomások	712.	704.	714.	702.	716.
	vegy. v.	szem. v.	omn. v.	szem. v.	omn. v.
Szabadka indulás	5.35*	2.35	5.10	6.30*	8.10*
Pálics	5.54*	2.53	5.29	6.48*	8.29*
Horgos	6.35	3.34	—	7.27*	—
Szeged érkezés	7.16	4.13	—	8.06*	—
N.-Várad érkezés	6.50*	—	—	—	—

Szeged-Szabadka.					
Állomások	701.	703.	711.	713.	715.
	szem. v.	szem. v.	vegy. v.	omn. v.	omn. v.
N.-Várad indulás	—	—	9.26	—	—
Szeged indulás	8.00	11.44	8.50*	—	—
Horgos	8.40	12.25	9.36*	—	—
Pálics	9.16	1.02	10.17*	5.40	9.00*
Szabadkára érkezés	9.34	1.20	10.36*	6.00	9.20

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli idő csillaggal van jelölve.

HIRDETÉSEK.

EGY GÉPÉSZ ki a cséplési teendőkben jártas, a cséplési időnyre esetleg ha a **KOVÁCS - munkákra** is vállalkozik, egész évre kerestetik. Bővebb értesítést a lap szerkesztőségénél nyerve lehetni. 1—3

A tisztelt szülők figyelmébe.

A tanév befejeztével számos tanuló a nélkülözhető tankönyveket egymás közt eladogatja és legtöbb esetben a szülők tudta és beleegyezése nélkül — (mely okból sohasem vettem a diákoktól használt tankönyveket, bár többször is szólítottam fel egyesektől.) Ily módon alkalmá nyílott az ifjúságnak fölös pénzkidásra; hogy pedig ezen az ifjak erkölcsére nézve, hátrányos eljárásnak eleje vetésék, bátor vagyok a n. é. közönség tudtára adni, hogy a

nélkülözhető tankönyveket megfelelő áron átveszem, azokat saját könyvköztetemben megújítom s a legolcsóbb áron ismét eladom.

Ez által a szegényebb tanulók könnyebben juthatnak tankönyvekhez s a t. szülők híven értesülnek gyermekeik cselekedeteiről. Azon reményben, hogy a n. é. közönség felhívásomat beesés figyelmébe veendő, maradtam legmélyebb tisztelettel

Schön Adolf,
 könyvkereskedő.

1—6

Huzás már július 22-én.

Kincsem á **1 ft** **11** sorsjegy **10** ft csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10,000 ft, 5000 ft 20% levon. 4875 pénnyeremény.

KINCSEM SORSJEGYEK kaphatók: A magyar lovaregylet sorsjegy-irodájában Budapesten, Váci-utca 6. sz. továbbá e lap kiadóhivatalában.

Olblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.